GRAIUL ROMÂNESC

ORGAN AL SOCIETĂŢII
GRAIUL ROMÂNESC

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
CALEA VICTORIEI, 33, ETAJUL II
(CASA FRASCATTI)

IESE LUNAR SUB SUPRAVEGHEREA UNUI COMITET

ABONAMENTUL ANUAL LEI 100
IN STRĂINĂTATE INDOIT

ANUL V, No. 1. IANUARIE 1931

CUPRINSUL

PREŢUL LEI 10

REGIA M. O., IMPRIMERIA NAŢIONALĂ, BUCUREŞTI

Banca Românească
Str. Smârdan.

LOCO

Articolele, revistele şi ziarele în schimb precum şi orice fel de informaţiuni în legătură cu redactarea revistei se adresează d-lui SIMION C. MÂNDRESCU, Str. Paris No. 29, Bucureşti III, iar cererile de abonamente, abonamentele şi tot ce se referă la administrarea ei: Calea Victoriei 33, Etajul II (Casa Frascatti)

CITIŢI

GRAIUL ROMÂNESC

ORGAN AL SOCIETĂȚII „GRAIUL ROMÂNESC"

ANUL V, No. 1 IANUARIE 1931

ȘCOLILE ROMÂNEȘTI DIN PENINSULA BALCANICĂ

de I. Goschin

Pentru cei vreo trei milioane de străini, cuprinși în hotarele României întregite, avem, spre compensare, peste hotarele țării, circa două milioane de Români.

Aruncați de soartă în mijlocul altor popoare, existența lor etnică este încontinuu amenințată, iar singura chezășie a rezistenții lor împotriva curentului de desnaționalizare este școala națională prin care se poate cultivà și păstrà limba maternă. Oriunde s'a putut înjghebà și menține o școală românească, acolo s'a trezit și întărit și conștiința de neam. Iar acolo, unde Românii au fost lipsiți de cultură și școală națională, acolo s'a stins și conștiința naționalității lor. Așà s'a întâmplat cu Românii din Istria, cu Uscoții, cu Morlacii, cu cei din Timocul sârbesc, din nordul Peloponezului și o bună parte din Tesalia, fără să mai vorbim de celelalte grupuri mai mici, cum sunt Românii răslețiți de prin sud-estul Bulgariei și de prin Tracia, unde neexistând niciodată școală românească și nici contact cu celelalte grupuri de Români, au pierit etnicește, fiind asimilați în massa celorlalte nații.

Conștienți de rolul, pe care îl are școala în viața națională a unui popor, menit să convietuiască cu alte popoare, adesea mai tari și mai numeroase decât dânsul, Românii din Balcani au mers până la sacrificii de sânge pentru dobândirea și apărarea școlilor naționale. In școală vedeau ei salvarea lor ca națiune și numai așà se explică îndârjirea cu care au înfruntat atâtea piedici și primejdii în lupta de redeșteptare națională prin școli și biserici românești. Drepturile lor școlare, câștigate cu atâta trudă, nu au avut însă o stabilitate definitivă, ci le-au fost mereu contestate și atacate de răuvoitori, deaceea în desvoltarea evolutivă a școlilor românești din Macedonia au fost perioade de mărire și de decădere.

Aruncând o privire retrospectivă asupra școlilor românești din Peninsula Balcanică, vom face o dureroasă constatare, anume că aceste școli au fost mult mai numeroase și mai înfloritoare, când România erà mică și dinpotrivă acum, când România este mare și puternică, numărul lor a scăzut.

Să luăm de pildă ca termen de comparație anul 1900.

Acum 30 de ani existau în Peninsula Balcanică 113 școli primare românești și 6 școli secundare, având o populație școlară totală de circa patru mii elevi. Din aceste școli abià un sfert mai sunt în ființă astăzi.

Nu vom analizà acì cauzele acestei decăderi, totuși vom amintì, că printre motivele principale este și faptul desmembrării Macedoniei și a dislocărei grupurilor de Aromâni cari până atunci prezentau o oarecare cohesiune în mișcarea

lor comună. Mai e apoi şi lipsa de entusiasm a generaţiilor actuale precum şi ineficacitatea sprijinului acordat de guvernele ţării româneşti (şi mă gândesc acì mai mult la sprijinul moral decât la cel material).

In rândurile, ce urmează, voiu trece în revistă toate şcolile cari funcţionează în anul şcolar în curs.

Incepem cu cele secundare.

Aceste şcoli sunt în număr de 4, dintre cari 3 în Grecia, în localităţile: Salonic, Grebena şi Ianina şi una în Bulgaria, la Sofia. Toate sunt gimnazii, afară de cea din Salonic care, pe lângă clasele gimnaziale, mai are şi cursul superior de comerţ.

1. *Gimnaziul şi Şcoala superioară de comerţ din Salonic.* Şcoala secundară dela Salonic datează dela 1900, când s'a inaugurat prima clasă de comerţ, pusă sub direcţia d-lui V. Dimonie.

Actualmente şcoala dispune de un local propriu în care sunt instalate clasele şi internatul, şi de un local închiriat în oraş, care serveşte de dormitor elevelor interne.

Gimnaziul cuprinde 3 clase cu un număr de 80 elevi şi eleve, iar cursul comercial cuprinde 4 clase cu un număr total de 152 elevi şi eleve. Repartizaţi pe clase şi după sex, vom avea tabloul următor:

a) GIMNAZIU				*b)* COMERŢ			
CLASA	Băeţi	Fete	Total	ANUL	Băeţi	Fete	Total
I	18	5	23	I	42	13	55
II	23	5	28	II	32	5	37
III	21	8	29	III	37	4	41
				IV	18	1	19
Total.	62	18	80		129	23	152

Populaţia şcolară, în total, este de 232 băeţi şi fete.

In ultimii 3—4 ani şcoala ar fi putut să aibă o populaţie şcolară mai numeroasă, însă din cauza insuficienţii localului numărul a trebuit să fie limitat.

Elevii sunt mai toţi din Grecia şi numai câţiva sunt din Serbia şi Albania.

Numărul absolvenţilor, în medie, este de 20 anual. Cea mai mare parte dintre absolvenţii acestei şcoli vin în ţară, fie pentru a-şi continuà studiile la Academia de Inalte Studii comerciale şi industriale din Bucureşti, fie intrând pe la diferite instituţii bancare sau comerciale din ţară, şi numai un mic procent rămâne în Macedonia. In treacăt vom observà, că cei stabiliţi în Bucureşti sunt constituiţi într'o societate denumită «Asociaţia absolvenţilor şcoalei comerciale din Salonic» al cărei scop principal este de a studià posibilitatea unei extinderi economice a ţării

prin stabilirea de legături comerciale cu Salonicul care e unul dintre cele mai importante porturi ale Greciei

Personalul didactic este compus din 12 profesori dintre cari 5 titulari şi 7 suplinitori. Suplinitorii mai toţi sunt licenţiaţi ai Academiei de înalte studii comerciale şi industriale. Pe lângă acest personal, mai sunt angajaţi ca specialişti, cu ora, alţi 3 profesori pentru limbile: italiană, franceză şi unul pentru matematici.

Pentru asistenţa medicală a elevilor este angajat cu ora un medic care predă totodată şi higiena.

Ca program de învăţământ se aplică programul analitic şi regulamentul şcolilor din ţară, cu singura deosebire că se adaugă, în plus, câteva ore săptămânal de limba greacă, istoria şi geografia Greciei precum şi o oră de istoria Aromânilor

Şcoala superioară de Comerţ din Salonic

la clasa I- a de comerţ. Numirea personalului didactic precum şi a conducătorului şcoalei se face de către Ministerul Instrucţiunii Publice şi al Cultelor din Bucureşti. Totuşi guvernul grec face anumite restricţiuni cu privire la supuşenia profesorilor, şi anume, nu permite să funcţioneze decât un număr limitat de profesori supuşi români.

Aceiaşi restricţie se face şi pentru personalul didactic al celorlalte şcoli româneşti din Grecia, tendinţa guvernului grec fiind de a se încredinţă aceste posturi la cetăţeni greci. Totuşi, lucrurile ajung lesne la înţelegere prin faptul, că majoritatea membrilor corpului didactic din Macedonia sunt Români macedoneni şi, în bună parte, cetăţeni greci.

Dintre profesori, vom menţionă aci pe cei mai merituoşi şi în primul rând pe directorul şcolii, d-l C. Secelea, doctor în teologie şi licenţiat în drept, un priceput şi bun administrator şi conducător de şcoală. D-l Coe Adam, licenţiat în teologie, profesor de religie, fost director al liceului din Bitolia şi director al şcolii comerciale din Salonic între anii 1920—1928, un veteran care a închinat şcoalei româneşti

din Macedonia peste 30 ani din viaţă. D-l N. Muzaca, licenţiat în litere, un element destoinic şi asiduu. D-l Toli Carapoli, fost director al gimnaziului din Ianina, profesor conştiincios. Urmează apoi pleiada tinerilor entusiaşti cari şi-au făcut din catedra lor un adevărat apostolat: M. Pelicuda, T. Nace, I. Damaschin, I. Atanasescu, V. Sdrulla şi alţii.

Drept personal administrativ, în afară de director, şcoala mai dispune de: un secretar-contabil, patru pedagogi (dintre cari două pedagoage) şi un intendent — econom care are sub supravegherea sa personalul de serviciu compus din 7 persoane.

2. *Gimnaziul din Grebena.* Gimnaziul mixt din Grebena este de dată mai recentă. A fost înfiinţat abià acum cinci ani, în 1925. Primul director a fost d-l M. Samarineanu, poet şi publicist apreciat. Incă din primul an şcoalar gimnaziul a putut să funcţioneze cu 3 clase deodată, dat fiind că mulţi din elevii originari din oraşul Grebena şi împrejurimi, cari până atunci urmau la gimnaziul din Ianina, s'au înscris la această nouă şcoală. Cursurile au funcţionat de atunci regulat, în fiecare an, cu o populaţie şcolară mixtă, variind între 100—140 elevi. Numărul claselor însă s'a limitat la primele 4 şi în această formaţie funcţionează şi astăzi, cu toate că scopul iniţial a fost să se continue cu clasele liceale.

Corpul profesoral se compune din 7 profesori, un maestru de dexterităţi şi un medic care predă higiena. Actualmente, conducerea şcolii o are d-l C. Niculescu, un distins geolog şi profesor merituos, fost director al gimnaziului din Ianina timp de 4 ani. In administraţia şcoalei d-sa este secundat de către un secretar, 2 pedagogi şi un bibliotecar.

Neexistând nici un liceu românesc în Macedonia, comunităţile din Pind au simţit şi simt nevoia imperioasă de a suprapune acestei şcoli clasele liceale; totuşi, din cauza greutăţilor financiare sunt nevoite să amâne mereu realizarea acestui deziderat. S'a vorbit în ultimul timp de creearea unei secţii profesionale de fete care să fie ataşată pe lângă gimnaziul existent, dar din aceleaşi consideraţiuni de ordin economic şi acest proiect a căzut. Astfel încât tinerii, care ar dorì să înveţe mai departe, sunt nevoiţi să-şi complecteze studiile la şcoalile din ţară.

Programul şi orarul materiilor de învăţământ dela şcoala din Grebena ca şi dela celelalte şcoli secundare din Macedonia sunt întocmite după programul analitic al şcolilor din ţară, cu deosebirea limbei greceşti care se predă acì câteva ore săptămânal, fiind impusă de către autorităţile şcolare greceşti.

Elevii cari frecventează anul acesta şcoala, repartizaţi pe clase şi după sex, se prezintă în felul următor:

CLASA	Băeţi	Fete	TOTAL
I	13	8	21
II	27	6	33
III	24	4	28
IV	15	5	20
Total . . .	79	23	102

Media anuală a absolvenţilor este de 20—25.

Şcoala secundară din Grebena nu are local propriu. Comunitatea dispune de terenul necesar pentru construirea localului şi aşteaptă timpuri mai favorabile spre a începe construcţia

3. *Gimnaziul din Ianina*. Şcoala secundară din Ianina a fost înfiinţată în anul 1887. La început a funcţionat ca şcoală elementară de comerţ, iar mai târziu a fost transformată în gimnaziu. Actualmente funcţionează cu 3 clase gimnaziale

Gimnaziul din Ianina. La o serbare şcolară, profesorii şi părinţii elevilor, având în mijlocul lor pe Dl. C. Burileanu, consulul României la Ianina.

şi cu un număr de 73 elevi înscrişi în anul şcolar în curs, dintre cari 15 fete. In medie, absolvesc anual 10—12 elevi. Şcoala e condusă cu pricepere de d-l George Dadami, un tânăr plin de energie şi cu tragere de inimă pentru propăşirea instituţiei. D-sa e licenţiat al facultăţii de teologie din Bucureşti. Corpul profesoral e compus, deasemenea, din elemente tinere şi destoinice, mai toţi licenţiaţi în litere şi drept dela facultăţile din Bucureşti şi Iaşi.

Personalul administrativ, în afară de director, e compus din un secretar şi doi pedagogi.

Deşi în afară de şcoală, merită o deosebită menţiune d-l C. Burileanu, consulul României la Ianina, care, prin multă stăruinţă şi grijă ce poartă şcolii, a reuşit să achiziţioneze pentru gimnaziu un local propriu, situat în centrul oraşului.

4. *Gimnaziul din Sofia*. In locul gimnaziului, care funcţionează actualmente

la Sofia, a existat, în trecut o școală comercială de curs elementar, care a fost înființată în anul 1898. A funcționat cu întreruperi, iar în timpul și după răsboiul mondial a stat închisă 8 ani consecutivi. In prezent funcționează cu 3 clase de gimnaziu, tip reglementar. Numărul elevilor înscriși este de 38. Predau la această școală patru profesori dintre cari numai unul titular, d-l D. Gaga, care este și directorul școlii, ceilalți fiind suplinitori, cu studii universitare. Pe lângă acești patru profesori cu catedre complete mai funcționează încă alți trei profesori de specialități angajați cu ora. La gimnaziul din Sofia se predă obligator și limba bulgară, la toate clasele

Pe lângă acest gimnaziu a funcționat, în anii trecuți, și un curs preparator pentru elevii de origină română proveniți dela școlile străine. Anul acesta însă, acest curs s'a suprimat din lipsă de elevi.

Gimnaziul este instalat în aceiași clădire cu școala primară din această localitate

Școalele primare.

Trecând acum la școlile primare vom schiță, mai întâiu, sumar situația lor cu privire la populația școlară. Astfel avem în total 32 școli primare, dintre cari 28 în Grecia, 2 în Bulgaria și 2 în Albania, numărând în total 1.393 elevi. In acest număr nu sunt cuprinși elevii dela cele 2 școli din Albania, neavând datele statistice. Numărul elevilor dela școlile din regiunea Veria și Vodena a scăzut în proporție de 50% față de populația școlară dela aceste școli de acum 4—5 ani, din cauza emigrărilor. Intr'o proporție mai mică, această scădere se observă la mai toate școlile noastre din Macedonia grecească din cauză că, la începutul acestui an școlar, guvernul grec dând o decizie prin care interzicea copiilor, ai căror părinți sunt cetățeni greci, de a frecventă școlile străine, mulți dintre Aromâni nu și-au înscris copiii la școala română.

Din cele 32 de școli numai 18 au local propriu, celelalte 14 sunt instalate în localuri închiriate.

Până la 1926, școlile primare din Grecia și Albania erau împărțite în circumscripții administrative, având în subordine 2 sau 3 revizorate prin care se exercită controlul școlilor. Dela 1926 însă, atât cele 2 administrații (din Grecia și Albania), cât și revizoratele școlare au fost desființate, controlul școlilor primare exercitându-se de atunci prin directorul școlii secundare din regiunea respectivă. Pentru partea administrativă Ministerul a menținut la Salonic un delegat al său, însărcinat cu administrarea școlilor primare din Grecia, iar pentrn școlile din Bulgaria și Albania acest oficiu este îndeplinit de către legațiunile din Sofia și Tirana.

La Salonic școala primară română datează din anul 1900. Astăzi școala numără 40 elevi, dintre cari 21 băeți și 19 fete. Corpul didactic e compus din 1 învățător-director și 3 învățătoare. Comunitatea nu a putut ridică până acum un local propriu de școală.

La Veria, 70 km. spre apus de Salonic, avem 2 școli primare: una de băeți și a doua de fete. La cea de băeți sunt înscriși anul acesta 132 elevi; la cealaltă, 120 fete. Ambele școli au o singură direcție, încredințată d-lui Alexi Ciumetti. Funcționează în total 8 învățători și învățătoare. Școala a fost deschisă pentru prima da'ă în 1899.

Școla mixtă din comuna *Dolcani* a fost înființată în 1900. La 1906 s'a construit un local propriu care e și astăzi în bună stare. In anul școlar 1930—1931 școala funcționează cu un singur post de învățător, având 29 elevi. In această comună

au rămas numai 20 familii de Aromâni din 110 familii, câte erau înainte de 1926, când au început emigrările în România.

La Vodena (Edessa) școala română numără 54 elevi, cu 2 învățători. Până la 1 Ianuarie 1930 această școală a funcționat cu 3 posturi dintre cari unul s'a suprimat din cauza numărului redus de elevi.

In regiunea Vodenei mai avem școli cu câte un singur post de învățător în următoarele comune: *Gramaticova, Cândrova, Paticina, Fetița* și *Păpădia*. Populația școlară se poate vedeà pe tabloul anexat la sfârșitul acestui studiu. Din fiecare din aceste comune au plecat câte 30—40 familii care s'au stabilit în Cadrilater.

In regiunea Megleniei avem o singură școală, la *Livezi*. La această școală cursurile se țin în două sesiuni: de vară și de iarnă. La cursurile de vară se înscriu peste 100 de elevi iar iarna, abià are 10. Aceasta din cauză că localitatea fiind o regiune muntoasă, iarna rămân foarte puține familii în sat. La fel se întâmplă și cu școala din *Selia*.

Școala din *Cupa* s'a închis chiar la începutul acestui an școlar, din cauză că învățătoarea fiind originară din Macedonia sârbească și supusă sârbă, autoritățile grecești nu i-au mai permis să funcționeze.

La *Hrupiște*, școala funcționează cu 2 posturi: un învățător și o învățătoare, iar la *Clisura* și *Belcamen* școlile au câte un singur post.

La *Nevesca* funcționează un învățător și o învățătoare. Școala are local propriu. Numărul elevilor înscriși este de 27.

In circumscripția Salonicului mai avem o școală cu un învățător la *Poroi*.

In circumscripția Grebena-Ianina numărul școlilor primare este de 12 dintre cari 3 și anume: *Avdela, Perivole* și *Samarina* funcționează numai vara, din cauza transhumanței locuitorilor care, în timpul iernei, coboară înspre Vlahoiani-Damași.

Școala primară din *Ianina* datează din anul 1890. Actualmente funcționează cu 2 posturi, iar numărul elevilor înscriși pe anul școlar 1930—1931 este de 21.

Dintre satele cu populație aromânească din această regiune au școli numai: *Băiasa, Breaza* și *Turia* (Crania). In tot restul Epirului, cu regiunea Zagor, unde există o populație de origină română de peste 80 mii suflete, nu avem nici o altă școală românească.

La *Grebena*, alături de gimnaziu, avem și o școală primară cu 4 învățători. Școala primară din Grebena a fost înființată pe la 1900.

In timpul iernei școala este mai populată, iar primăvara, odată cu plecarea la munte a numeroase familii de Aromâni, scade și numărul elevilor acestei școli, în schimb însă crește numărul elevilor dela Avdela și Perivole.

In Bulgaria, dupăcum am spus, avem numai 2 școli primare una la *Sofia* și alta la *Giumaia de sus*. La amândouă funcționează câte 4 învățători și învățătoare. La Sofia sunt 65 elevi de curs primar, iar la Giumaia de sus, 98.

Școala din Sofia nu dispune de local propriu; cea din Giumaia de sus are o frumoasă clădire cu etaj, construită în 1924—1925, proprietatea Statului român.

In Albania am avut, înaintea răsboiului, 16 școli primare în 12 localități cu populație aromânească și tot atâtea biserici.

Din cauza greutăților materiale, nu s'au putut redeschide după răsboiu decât 5 din ele, iar în 1927 guvernul albanez, sub motiv de etatizare, a închis aceste școli dimpreună cu gimnaziul dela Coritza, deschis abià de un an.

La începutul anului şcolar în curs, guvernul albanez a revenit asupra măsurii luate cu privire la şcolile române şi a cedat comunităţilor româneşti din Coritza şi Şipsca 2 din aceste şcoli, care au şi început să funcţioneze cu învăţători români.

Dăm aci mai jos, în notă, tabloul tuturor şcolilor primare care sunt în funcţiune în anul şcolar 1930—1931, cu indicaţiunea elevilor înscrişi la începutul anului.

Tabloul şcolilor primare din Peninsula Balcanică pe anul şcolar 1930—1931

	LOCALITATEA	Băeţi	Fete	Total		LOCALITATEA	Băeţi	Fete	Total
1.	Salonic	21	19	40	16.	Nevesca. . .	15	12	27
2.	Verria	132	—	132	17.	Poroi	11	13	24
3.	»	—	120	120	18.	Ianina. . . .	12	9	21
4.	Doleani. . . .	20	9	29	19.	Băiasa . . .	19	21	40
5.	Vodena	35	19	54	20.	Breaza . . .	11	14	25
6.	Păpădia. . . .	12	13	25	21.	Turia	19	20	39
7.	Cândrova . . .	21	17	38	22.	Grebena. . .	26	23	49
8.	Fetiţa	21	20	41	23.	Damaşi . . .	9	14	23
9.	Gramaticova .	42	43	85	24.	Vlahoiani . .	10	7	17
10.	Paticina. . . .	11	24	35	25.	Pretori . . .	8	8	16
11.	Clisma	7	6	13	26.	Samarina . .	48	31	79
12.	Belcamen . . .	13	15	28	27.	Perivole. . .	24	26	50
13.	Hrupişte . . .	17	9	26	28.	Avdela . . .	29	25	54
14.	Livezi	4	6	10	29.	Sofia	35	30	65
15.	Selia	25	28	53	30.	Giumaia. . .	47	51	98
						Total. . . .	741	652	1393

ÎNSEMNĂRI:

Incepem un nou an de activitate.

Cu numărul acesta intrăm în al cincilea an de activitate.

Privind în urma noastră, nu putem decât să fim mulţumiţi de rezultatele obţinute în urmărirea ţintei pe care ne-am pus-o.

In cadru strict ştiinţific, s'au publicat studii de seamă asupra fraţilor noştri de peste hotare, dându-se importanţa cuvenită tuturor grupurilor de Români, mai mari şi mai mici, orişiunde i-a aşezat soarta.

S'au început monografii şi date statistice asupra ţinuturilor, oraşelor şi satelor cu populaţie românească precum şi a instituţiilor româneşti din diferite localităţi din ţările cu minoritate românească, aducându-se preţioase contribuţii la cunoaşterea lor de mai aproape în ţară şi străinătate. N'au fost neglijaţi nici Românii desnaţionalizaţi din lăuntru ţării, trecutul vitreg al românismului furnizându-ne un bogat material şi pentru acest capitol al programului nostru.

In această privinţă revista îşi va continuà fără preget activitatea sa, nu se va abate din calea pe care şi-a croit-o dela început şi nu va părăsi cu nici un preţ cadrul ştiinţific în care s'a menţinut până astăzi.

Revista luându-și sarcina de a informà și străinătatea, a adoptat sistemul rezumatelor în cele patru limbi mai importante: franceză, italiană, germană și engleză. Aceste rezumate, în primii doi ani fiind prea succinte, pentru a puteà corespunde scopului urmărit au fost amplificate. Această amplificare a mărit în mod considerabil valoarea lor, și nu ne-a lipsit recunoașterea acestui fapt de către marcante personalități străine.

N'avem prin urmare motive de a modificà nimica nici în această privință din făptura revistei noastre.

Singura modificare, pe care o vom introduce, este mărirea cadrului revistei, publicând și studii asupra caracterului specific regional al diferitelor grupuri de Români de peste hotare din viața lor în diferitele sale manifestări. Și acestor studii însă le vom impune caracterul strict științific, pe care l-am impus și-l impunem studiilor cari au format și vor formà și în viitor obiectul de căpetenie al preocupărilor noastre.

Ca și până acuma, revista noastră va căutà ca, în înțelegere cu oamenii luminați și de bună credință ai țărilor în cari trăesc minorități românești, să găsească soluții echitabile în rezolvarea problemei fraților noștri din țările respective.

Polemicile cu caracter personal vor fi excluse și în viitor.

m.

Decorarea fruntașilor aromâni din Serbia de sud.

Următorii fruntași Aromâni au fost decorați de către Regele Carol II· Teodor și George Papateodosie, mari comercianți și industriași, N. Dogramagi, N. Sapungi, fost primar al Municipiului Skoplje, M. Scaperda, A. Cornetti, V. Hagi Moisiu din Skoplje, Sideriu Marcu, Dr. Berberi, preoții Teodor Constantin și Gh. Cosmescu din Bitolia, C. Telescu și T. Cardula din Crușova.

Susmenționaților li s'au acordat ordinele « Coroana României » și « Steaua României,» pentrucă au luat în îngrijirea lor localul școalei primare din Skoplje și biserica română din Bitolia.

Cu ocazia distribuirei acestor decorațiuni a avut loc la Consulatul român din Skoplje o manifestație de simpatie, menită să contribue la întărirea legăturilor de amiciție între Statul Jugoslav și cel Român.

GRAIUL ROMÂNESC (Le langage roumain)
REVUE MENSUELLE DE LA SOCIÉTÉ „GRAIUL ROMÂNESC"
Cinquième Année, No. 1 Janvier 1931

ETUDES

Les écoles roumaines de la Péninsule Balcanique

par I. Goschin

À la suite de mauvaises circonstances, le nombre des écoles roumaines de la Péninsule Balcanique à été diminué au quart du nombre existant il y a 30 ans, lorsqu'elles etaient dans leur époque de prospérité.

Des 113 écoles primaires et 6 écoles secondaires, qui y fonctionnaient en 1900,

il n'en restent aujourd'hui que 32 écoles primaires et 4 secondaires. Parmi les causes principales, qui ont déterminé cette mauvaise situation de nos écoles de Macédoine, nous devons mentioner d'abord l'intolérence des états balcaniques, qui ont hérité le territoire de l'ancienne Turquie d'Europe, où ces écoles fonctionnaient. Un second motif fut le courant d'émigration des Aromains, ce qui porta à la dépopulisation et la suppression de plusieurs écoles des régions habitées par les Aromains.

Des quatres écoles secondaires qui fonctionnent aujourd'hui, 3 sont en Grèce et une en Bulgarie.

Ce sont:

1. Gymnase et école superieure de comerce à Salonique, avec 232 élèves inscrits pour l'année scolaire 1930—1931.

Le corp professoral se compose de 12 professeurs et 3 specialistes engagés.

2. Gymnase mixte à Grebena (Pind), avec 4 classes, 102 élèves et 8 professeurs.

3. Gymnase mixte avec 3 classes à Ianina (Epir). Le nombre des élèves 73 celui des professeurs 7.

4. Gymnase mixte, à Sofia (Bulgarie). Ce gymnase a 3 classes, avec 38 élèves et 5 profecseurs.

Toutes ces écoles fonctionnent d'après les programmes analitiques et les réglements des écoles de notre pays, à l'exception de quelques heures hebdomadaires, pendant les quelles on enseigne la langue du pays respectif.

Du nombre des écoles primaires 28 sont en Grèce, 2 en Bulgarie (Sofia) et Giumaia-superieure) et deux en Albanie (Coritza et Sipsca). La population scolaire des écoles primaires ateint le nombre de 1393 élèves inscrits pour l'année scolaire courante.

NOTES:

Nous commencons la cinquième année d'activité.

Ce numéro marque le commencement de notre cinquième année d'activité.

Notre revue conservera son caractère pur scientifique qu'elle a eu jusqu'à présent ; aussi elle se gardera de toute polémique personnelle. Elle continuera de faire tous les efforts et de travailler en harmonie avec les personnes éclairées et de bonne foi des pays ou se trouvent des minorités roumaines pour trouver une solution équitable à la question des Roumains de ce pays. L'analyse du caractère specifique régional des différents groups minoritaires roumains pouvant être utile aux questions qui nous intéressent, notre revue donnera accès à ce genre d'études.

Ainsi que pendant les derniers deux ans, nous veillerons à ce, que les résumées en diverses langues aient leur utilité réelle pour les étrangers interessées.

m.

Les notables aroumains de la Serbie inferieure décorés par le Roi Charles II de Roumani .

Sa Majesté le Roi Charles II a eu la bienveillance de conférir à plusieurs grands négociants chefs d'industrie roumains de la Serbie du sud, les ordre

de «l'Etoile de Roumanie» et la «Couronne de Roumanie», pour leur sollicitude vers l'école primaire de Skoplje et l'église roumaine de Bitolia. À l'occasion de cette fête une manifestation de sympathie à eu lieu au consulat roumain de Skoplje, destinée à consolider les liens d'amitié entre l'Jugo-Slavie et la Roumanie.

GRAIUL ROMÂNESC (La favella rumena)

RIVISTA MENSILE DELLA SOCIETA „GRAIUL ROMÂNESC"

Anno V. No 1 Gennaio 1931.

STUDI

Le scuole rumene della Penisola Balcanica

di I. Goschin

Per causa della situazione precaria il numero delle scuole rumene della Penisola Balcanica diminuò a quasi un quarto di quelle che esistevano trent'anni fà. Da 113 scuole elementari e 6 ginnasi, quante erano nel 1900, appena 32 elementari e 4 ginnasi funzionano ancora oggi. Fra le cause primordiali, che determinarono questa situazione delle nostre scuole della Macedonia bisogna considerare l'intoleranza dei stati balcanici, che hanno ereditato il teritorio dell'ex Turchia europea. Una seconda causa fù anche l'emigrazione degli Arumeni, causa che provocò la chiusura di molte scuole nelle regioni abitate dagli Arumeni.

Dei 4 ginnasi, che funzionano anche oggi, tre sono in Grecia e uno in Bulgaria:

1. Ginnasio e scuola superiore commerciale a Salonico, con 232 alievi nell'anno 1930—1931, 12 maestri e 3 specialisti.
2. Ginnasio misto a Grebena (Pind), con quattro classi, 102 alievi e 8 maestri.
3. Ginnasio misto, con tre classi a Ianina (Epir). Il numero degli alievi è di 73, e quello dei maestri di 7.
4. Ginnasio misto a Sofia (Bulgaria). Il ginnasio ha tre classi, con 38 alievi e 5 maestri.

Tutte queste scuole funzionano secondo i programmi analitici delle scuole della Romania, in più qualche ora alla settimana d'insegnamento della lingua dello stato, nel quale si trova la scuola.

Le scuole elementari sono: 28 in Grecia, 2 in Bulgaria (Sofia e Giumaia superiore) e 2 in Albania (Coritza e Sipsca). La popolazione scolaria alle scuole elementari è di 1393 alievi inscritti nell'anno in corso.

APPUNTI:

Entriamo nel quinto anno d'attività.

Con questo numero entriamo nel quinto anno d'attività.

La rivista manterrà il suo carattere strettamente scientifico, che ha sempre avuto, evitando qualsiasi polemica personale. Insieme colle personalità dei paesi, dove abbiamo minorità rumene, cercheremo di trovare soluzioni equitabili per risolvare il problema dei nostri fratelli dei paesi rispettivi. La rivista dedicherà

le sue colonne anche per conoscere il carattere specifico regionali dei diversi gruppi di Rumeni d'oltre i confini.

Come negli ultimi due anni cercheremo, che i riassunti nelle quattro lingue siano utili a quelli per i quali si pubblicano.

m.

La decorazione degli Arumeni della Serbia Inferiore.

Sua Maestà il Re Carlo II ha accordato a parecchi commercianti e capi dell'industria rumena della Serbia Inferiore gl'ordini « Corona della Romania » e « Stella della Romania », perche hanno avuto cura della scuola elementare di Skoplje e della chiesa rumena di Bitolia. Alla distribuzione delle decorazioni ebbe luogo al Consolato rumen di Skoplje una manifestazione di simpatia, manifestazione che certo contribuira ad amigliorare le relazioni fra lo stato jugoslavo e quello rumeno.

GRAIUL ROMÂNESC (Das rumänische Wort)

MONATSSCHRIFT DES KULTURVEREINS „GRAIUL ROMÂNESC"

V. Jahrgang, No 1. Januar 1931

AUFSÄTZE

Die rumänischen Schulen der Balkanhalbinsel

von I. Goschin

Ungünstiger Umstände wegen hat sich die Zahl der rumänischen Schulen auf der Balkanhalbinsel fast um ein Viertel der vor 30 Jahren bestehenden Schulen, als diese ihre Blütezeit hatten, verringert. Von den 113 Volks- und sechs höheren Schulen, die im Jahre 1900 bestanden, bestehen heute nur noch 32 Volks- und vier höhere Schulen. Zu den Hauptursachen, die diese Lage unserer Schulen in Mazedonien hervorgerufen haben, muss man die Unduldsamkeit der Balkanstaaten rechnen, die das Gebiet der früheren europäischen Türkei, in dem diese Schulen funktionierten, geerbt haben.

Ein zweiter Grund war die Neigung zur Auswanderung unter den Arumänen, da die Entvölkerung der von Arumänen bewohnten Gegenden das Schliessen vieler Schulen zur Folge hatte.

Von den vier höheren Schulen, die noch heute funktionieren, sind drei in Griechenland und eine in Bulgarien:

1. Das Gymnasium und die Höhere Handelsschule in Salonic, in denen im Schuljahr 1930—1931 232 Schüler eingeschrieben sind.

Das Lehrerkollegium setzt sich aus zwölf Oberlehrern und zwei Spezialisten zusammen.

2. Das Gymnasium (für Knaben und Mädchen) in Grebena (Pind) mit vier Klassen, 102 Schülern und 8 Lehrern.

3. Das Gymnasium mit drei Klassen in Ianina (Epir) für Knaben und Mädchen. Die Zahl der Schüler beträgt 73, die der Lehrer 7.

4. Das Gymnasium in Sofia (Bulgarien) für Knaben und Mädchen hat drei Klassen mit 38 Schülern und fünf Lehrern.

In allen diesen Schulen wird nach dem Lehrplan des Heimatlandes unter-

richtet, mit dem einzigen Unterschied, dass einige Stunden wöchentlich die Sprache des betreffenden Landes gelehrt wird.

Von den Volksschulen sind 28 in Griechenland, zwei in Bulgarien (Sofia und Giumaia) und zwei in Albanien (Coritza und Schipsca). Die Zahl der in diesem Schuljahr in allen Volksschulen eingeschriebenen Schüler beläuft sich auf 1393.

BEMERKUNGEN:

Wir beginnen einen neuen Jahrgang.

Mit dieser Nummer beginnen wir das fünfte Jahr unserer Tätigkeit.

Die Zeitschrift wird den rein sachlichen Charakter, den sie bis jetzt gehabt hat, auch weiterhin bewahren und alle persönlichen Auseinandersetzungen vermeiden. Wie bis jetzt, wird sie sich bemühen, im Einklang mit aufgeklärten und rechtdenkenden Führern der Länder, in denen wir rumänische Minderheiten haben, gerechte Lösungen der unsere Brüder betreffenden Probleme zu finden.

Da es für die Probleme, mit denen wir uns beschäftigen, von Nutzen sein kann, den eigentümlichen Charakter der verschiedenen im Ausland wohnenden Rumänengruppen zu kennen, wird die Zeitschrift solche Studien jederzeit gern veröffentlichen.

Wie schon in den letzten zwei Jahren, werden wir auch weiterhin bestrebt sein, die Auszüge in den vier Sprachen so zu verfassen, dass sie für die, für die sie bestimmt sind, von Nutzen seien.

* * *

Ordensverleihung an die Führer der Arumänen in Süd-Serbien.

S. M. König Carol II. hat mehreren arumänischen Kaufleuten und Indusriellen aus Süd-Serbien die Orden « Coroana României » und « Steaua României » verliehen, da sie das Gebäude der Volksschule in Skoplje und die rumänische Kirche in Bitotlia unter ihre Obhut genommen und für deren Unterhaltung gesorgt haben.

Gelegentlich der Ordensverleihung hat auf dem rumänischen Konsulat in Skoplje eine Sympathiekundgebung stattgefunden, die dazu beitragen wird, die freundschaftlichen Beziehungen zwischen dem Jugoslavischen und dem Rumänischen Staat noch zu befestigen.

GRAIUL ROMÂNESC (The Roumanian Speech)

MONTHLY REVIEW OF THE CULTURAL SOCIETY „GRAIUL ROMÂNESC"

Vol. V, Nr. 1. JANUARY 1931

STUDIES

The Rumanian schools from the Balkan Peninsula

by I. Goschin

Owing to unfortunate circumstances, the Rumanian schools from the Balkan Peninsula have decreased in number almost to a quarter from what they have been, thirty years ago, when they were in a flourishing state. Out of the 113 primary schools and 6 high schools, which existed in 1900, only 32 primary and 4 high schools have been left at the present moment. Among the chief causes, which

have created this situation of our schools from Macedonia, we must mention first the intolerance of the Balkan states, which have inherited territories of the late european Turkey, where these schools existed. A second cause was the current of emigration amongst the Rumanians, a fact which had as effect the depopulation and the closing of many schools from the region inhabited by the Rumanians.

Out of the 4 high schools that are in function today, 3 are in Greece and one in Bulgaria, namely:

1. A gymnazium and an upper commercial school in Salonic, with a school population of 232 pupils, matriculated during the scholastic year 1930—1931. The teaching brody is composed of 12 masters and 3 specialists

2. A mixt gymnazium at Grebena (Pind) with four classes, having 102 pupils matriculated and eight masters.

3. A mixt gymnazium with three classes at Ianina (Epir). The number of the pupils is 73, of the masters 7.

4. A mixt gymnazium in Sofia (Bulgaria). It has three classes with 38 pupils und 5 school-masters.

All these schools function according to the programmes and the regulations of the schools in our country, with the exception that the language of the respective countries is obligatorily taught, for a few hours per week.

Out of the number of the primary schools 28 are in Greece, 2 in Bulgaria (Sofia and Upper Giumaia) and 2 in Albania (Coritza and Sipsca). The school population of the primary schools numbers up to 1393 pupils, matriculated in the present scholastic year.

NOTES:

We enter the fifth year.

With this number we enter the fifth year of our activity. The review will keep its strictly scientific character, which it had in the past, avoiding personal polemics. We shall try, as in the past, in agreement with the enlightened and trustworthy men of those countries, where we have Rumanian minorities, to find out just solutions, in order to solve the problem of our brothers, from those respective countries. The knowledge of this regional, specific character of the different groups of the Rumanians, living over the borders, being useful to the problems persued by us, the review will open its columns to such studies.

As we have done, for the past two years, we shall try to make the summaries, in these four languages, of a real use to those for whom we write them.

* * *

The decoration of the rumanian leaders in the south of Serbia.

His Majesty, King Carol II has graciously accorded the orders « Coroana României» and « Steaua României » to several Rumanian tradesmen and manufacturers, from the South of Serbia, because they have taken in their care the primary school from Skoplje and the Rumanian church from Bitolia. On the occasion of the distribution of the decorations, a manifestation of simpathy took place at the Rumanian consulate from Skoplje, intended to contribute to the strengthening of the friendly relations between the Jugo-Slav and Rumanian states.